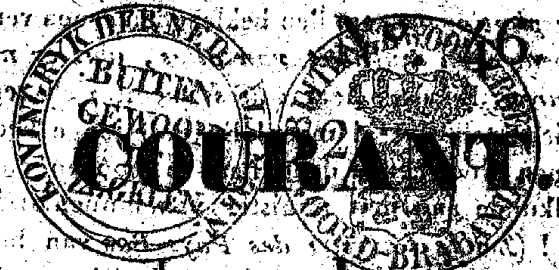

BREDASCHE

Woensdag

den 9 Junij.

De prijs der Courant is, door het geheele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, kwartaal f 2:25.

Alle Inzendingen van Brieven, Afschriften enz., geschiedende aan de uitgevers dezer, welke laatste men verzoekt op Zegel te stellen.

(Vervolg en slot. Zie ons vorig nummer.)

Dat, ten einde dan het ten deze ingesloopen misbruik te voorkomen, te rekenen van den eersten july aanstaande af, bij de administratie voor de Nationale Diergeneeskunde, geene declaratiën wegens gedood Vee meer zullen worden geaccepteerd, tenzij de eigenaar, onmiddellijk na het doodgaan van het vee, een verklaring van het Plaatselijk Bestuur, houdende omtrent van den tijd, wanneer bij hetzelfde, door den eigenaar, wegens het bestaan der ziekte, is aangifte gedaan, en voorts eene verklaring van den Vee-arts, door het Gouvernement erkende Vee-arts, waartuit zal moeten blijken, niet alleen wanneer deze bij het zieke vee is geroepen of gezonden, en in welken staat bij hetzelfde bij zijne eerste komst heeft gevonden, maar ook, dat aan hetzelfde vee, na op eene van gezond ander vee verwijderde plaats te zijn ingestald of gezet geweest, door hem Vee-arts middelen ter geneezing zijn beproefd; waarin die middelen hebben bestaan, en hoe lang daarmede is voortgegaan, eer de noodzakelijkheid tot de afmaking is erkend geworden; terwijl, in die gevallen, waarin dusdanige volledige verklaringen niet mogten kunnen gegeven worden, door het Plaatselijk Bestuur of door den bedoelden Vee-arts, ieder voor zoo veel hem aangaat, schriftelijk de feiten zullen moeten worden ontvouwd, welke zulks beletten of waarom de onverwilde afmaking, zonder het voorafgaand beproeven van geneesmiddelen, noodzakelijk of doelmatig is geacht; zulzende, ingeval er, binnen drie uren afstands van het zieke vee, geene erkende Vee-artsen mogten zijn te vinden geweest, en dit de oorzaak mogt zijn, waarom men diens hulp niet mogt hebben kunnen inroepen, alsdan van deze omstandigheid in de verklaring van het Plaatselijk Bestuur bepaaldelijk moeten worden melding gemaakt, en aangegeven.

Dat hij hiernaast nogmaals moet doen opmerken van hoeveel belang het voor de Mededelingen, Kwakzalvers of andere onverkende Vee-artsen is, als kunnende, in al die gevallen, waarbij het doodgaan van vee betrokken is, geen acht geslagen worden dan op het vee, dat onmiddellijk door bij het Gouvernement erkende Vee-artsen is erkend, en op verklaringen, welke wegens dat vee door de erkende Vee-artsen zijn afgegeven geworden; ten ware het vee, binnen drie uren afstands geen erkende Vee-artsen mogten zijn te bekomen geweest; waaruit volgt, dat, bij verzuim van de erkende Vee-artsen, de eigenaars het alleen aan zich zelve zouden te wijten hebben, indien hunne verzoeken om schadevergoeding mogten worden afgewezen.

Heeft goedgevonden en verstaan, dit een en ander te brengen ter kennis van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, van de Distrikt-Kommissarissen, van de Provinciale Kommissien van Landbouw en Geneeskundig Onderzoek, alsmede van de door het Gouvernement erkende Vee-artsen binnen deze Provincie, ten einde zich daarnaar, ieder voor zoo veel hen aangaat, te kunnen gedragen, met uitnodiging aan gemelde Besturen, om daarvan aan hunne bevoegden mededeeling te doen, en om vooral toe te zien en te zorgen, dat de deklaratien wegens gedood vee, onverminderd de geaccepteerde verklaringen, tevens de hiervoor bedoelde verklaringen worden overgemaakt, en aangegeven.

En zal deze, ten einde, voorschreven, in het Provinciaal Blad, worden gepubliceerd, en voorts, door middel van het Provinciaal, District, en de Bredasche Courant, ter meer algemeene kennis worden gebracht.

Hertogenbosch, den 21 Mei 1830.

De Gouverneur voorhoedt,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE,

NEDERLANDEN.

Breda, — 7 Junij.

Eene aankondiging van den gouverneur van Overijssel, bekend in den Overijsselsche Courant, zal Z. M. hoogstdezelve eerste maand op het loep, werwaarts hoogstdezelve zaterdag 11 vertrekken is, even op woensdag den 16den Junij aanstaanden.

Z. M. heeft den voorzitter der jongste vergadering (1829-1830) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den heer J. Cornis Hooff, benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst. Sommige Zuid-Nederlandsche bladen hebben thans reeds de vermelding, om over de benoeming van zijnen opvolger voor de volgende zitting, welke volgens de grondwet, in eene stad der Zuidelijke provincien moet gehouden worden, gissingen voor den dag te brengen. Sommige derzelve gaan zelfs zoo verre van te verzekeren, dat de heer de Moor, afgevaardigde voor Antwerpen, van nu af, alle pogingen

in het werk stelt, om tot dien post te geraken; hetgeen hem mede mogelijk is, ook wel schijnen te kunnen, aangezien deze heer, volgens hun zeggen, *ultra-ministerieel* is en (men wil) eenem president moet hebben, dewijl, zoo zij al verder zeggen, wanneer er een president van hunne kleur verkozen wordt, zulk een man voor hen verloren is. Geheel ongelijk hebben zij hierin wel niet, want der waarden, die zij de onordelijkheid hebben; daarvan aan te halen, doch die wij de ordelijkheid hebben te verzwijgen, bewijzen zulks niet dan te veel. Zoo zij echter meenen, dat die heeren ooit opgeteljk hunne partij hebben aangekleefd, bedriegen zij zich ten hoogsten. Zij kleefden de partij aan der ambten van staatsraad en die der ridderorden, om welke te bereiken zij, wetende hoe gaarne ons toegevend bestuur eenen iegelijk genoege wenschte te geven, zoo hard schreefden, als zij slechts gevoeglijk konden. Onze tegenwoordige schreeftwens moeten echter niet denken, dat dit middelje ook hun gelukken zal. Alle toegesproken heeft eenmaal een einde, en, sedert de waardige houding, welke het bestuur in de eeuwig gedenkwaardige boodschap van den 11den December heeft aangenomen.....

Het geheele proces van den heer Claes, tot de akte van beschuldiging inclusief, is geplaatst in twee lange bijvoegsels van den *Courier des Pays-Bas* van gisteren; heden plaatst dat blad al wederom stukken daartoe behoorende. Wij zullen onze lezers niet verveelen met hen uittreksels te geven uit die langwijdige brieven en bescheiden, die alleen daarom geplaatst worden, om die menschen eene vermaardheid te bezorgen, die waarlijk walgelijk begint te worden. Alleen leren wij uit de eerste verhooren, dat de heer CLAES, *de waere Iovensche Claes*, onbeschaamd verklaart, zich niet waardig genoeg in zijne moedertaal te kunnen uitspreken, en daarom verzoekt, in het fransch te mogen antwoorden. Wij willen intusschen den Claes deze *manne* inwilligen en hij mag zich onzuchtwege, ter plaatse, waar hij waarschijnlijk zijne vriendjes weldra volgen zal, monsieur P. F. Colas laten noemen, onder beding echter, dat hij, wanneer hij eenmaal van die kwaalheid zal genezen zijn, zijnen zoon, zoo hij die heeft of ooit bekomen zal, den echt-Hollandschen naam van *Jan Klauassen* zal doen voeren.

Opgemelde vriendjes, te weten de veroordeelden *de Potter*, *de mans*, *Barthels* en *de Neve*, hebben hunne paspoorten naar Holland bekomen en vertrekken heden; zij moeten mede onmiddellijk naar Pruisen begeven. Als men in het oob, zegt de *Courier des Pays-Bas*, dat twee der dilliganten de drukker en een der redacteurs van den *Courier des Pays-Bas* zijn, kan men niet nalaten, te vermelden, dat de heer *de Polignac*, die in het oob, geheel katholiek te zijn, beweert, dat de belangen der volstrekte magt hem dierbaarder zijn dan die van de godsdienst en der kerk, waarvoor zijn soverein zich voor de oudste zoon uitgeeft.

Neen, *Courier*, maar de heer *de Polignac* wett, dat de oudste zoon der kerk dergelijke jonger zoontjes dézer kerk; dergelijke onroerzaken, zeer wel kan missen; hij heeft er waarlijk genoeg van in zijn eigen land.

Van den 8ten Junij.

Z. M. heeft besloten van den 4den dezer, in de Staten-Courant van heden publiek gemaakt, bepalingen omtrent het gebruik der onderscheiden in de Nederlanden gesproken talen vastgesteld, zoodat, het onder anderen, moet den advocaten in de zandelijke provincien des Rijks, vrij zijn, om ook in de fransche taal te pleiten.

De brusselsche papieren behelzen thans eene aankondiging van den hierboven vermelden heer Claes, die hij den president van het hof van assises aangeschreven heeft, dat hij formel, ieden, verzoekt, het zijne officieel gekozen, heb hij hem officieel toegesproken, en dus zich zelve verdedigen zal. Art. 294 van het wet

Boek van trimmele instructie legt den president van het Hof van assisen de verplichting op, om den beklaagden eenen verdediger toe te voegen, op perle van nulliteit van alles, wat er naderhand zou mogen gebeuren. En deze heer Claes noemt zich regtsgeleerd, advocaat, publicist, en wat al meer! En deze jonge heer Claes vermeent zich, plannen voor eenen door hem te houden cursus over de staatsrechtshoudkunde aan den minister van binnenlandsche zaken in te dienen!! (Zie *Le Courrier des Pays-Bas* van heden).

Dat daar aangehaalde blad vertelt, dat er, bij gelegenheid van een bal, ten huize van Smit, in het Paviljoen, op den Scheveningschen weg, in tegenwoordigheid van verscheiden publieke ambtenaren en zelfs van een der commissarissen van politie van 's Gravenhage, een inwoner van Noord-Nederland ter deure zou uitgeworpen zijn, om dat hij den hoed niet zou hebben afgenomen, toen de muzikanten het nationale lied aanhieven. Wij noodigen het geachte 's Gravenhaagsche dagblad uit, om het publiek te onderrigten of er tegenwoordig in de residentie dingen voorvallen, die, zelfs in de eerste zwijmeling der wongde, in 1813 en 1814, geene plaats hebben gehad.

Gezegd blad laat niet na, in ieder nummer, eene lijst te geven der Initialen, soit-disant donatarissen voor de arme hannelingen. Te voren combineerde bij slechts twee letters van het alfabeth, thans combineert hij er reeds drie. Wij laten het onze rekenkundige lezers over, uit te cijferen hoe lang bij dergelijke combinatiën wel kan volhouden, maar kunnen provisioneel verzekeren, dat, indien hij zoo voortgaat, de hannelingen met den tijd meer geld (in *Mark*) zullen krijgen dan Engeland schulden heeft, en dat wij nog af iets zeggen.

Volgens de Londonsche berigten van den 5den bleef de toestand des konings steeds kommerlijk. De ademhaling van Z. M. was, in de laatste dagen, zelfs eenigzins belemmerd geweest.

K E R K E L I K E S T A A T.

Rome, den 19den Mei.

Sedert dat de H. Vader Monte-Cavallo beweent, schijnt zijne gezondheid, door de zuivere en schone lucht, welke men aldaar inademt, merklijk verbeterd te zijn; reeds kan hij zich, zonder afzetting, met de haren van het pausselijk bestuur bezig houden; hetgeen de Romoenen dan ook duidelijk bespeuren, aangezien de politie minder achterdochtig, de inquisitie minder geacht, en de agenten der regering minder onderdrukkende en het gouvernement zelfs minder tiranniek is.

F R A N K R I J K.

Paris — den 5den Junij.

Enige dagbladen schijnen behagen te scheppen, zegt de Monitor, om sommige familien in rouw of ongerustheid te dompelen; zoo meldden zij gisteren het vergaan der beide brikken *le Faune* en *de Ralature* op de kust van Algiers, voegende bij het maar al te wezenlijk ongeluk van het stranden van *le Sylène* en *l'Jeanette*, deze nieuwe ongeluks-tijding. Maar *le Faune* lag den 15den of 16den Mei, de datum, dat hij te Algiers zou vergaan zijn, te Toulon, en *le Ralature* krast reeds lang, met het smaldeel van den Admiral *de Rigny*, in de Middellandsche zee.

Volgens zijn er van de expeditie nog geene stellige berigten gekomen. Maar er gisteren middag ter beurze een gerucht heerde, dat de expeditie tijding zou gekomen zijn, dat een gedeelte der vloot zou aangekomen wezen.

De onderhandelingen der laatste kabinetten van Europa aan den gang zijn, worden, naar het gerucht, doorgezet. Na een diplomatiek diner, dat dinsdag bij den ambassadeur gehouden is, zijn er onderscheiden courriers naar de verschillende hoven afgezonden. Ook is de graaf *Mathuchewitz* gisteren naar Londen, en de heer *d'Oudryl* naar Petersburg vertrokken. Het schijnt, dat de zaken van Griekenland alle deze bewegingen verzoeken.

M e n g e l i n g e n.

De *Bijenkorf* van Donnedag den 27sten Mei, leest men eenen brief van den Hoofd-Officier der Infanterie, die zijne bevelen over de gunsten, welke zijne Majesteit de korpsen Grenadiers en Jagers heeft gegeven, door oedertlange tijden pligtig behoudende bevoordeling. De *Bijenkorf* heeft het noodig geacht, om van den brief deze noot te stellen: *Dit is letterlijk geplaatst, zoo als dezelve bij ons is ontvangen.* Het is dan om de geloofwaardigheid der berisping te waken, het is om te laten blijken, dat de brief, wiens inhoud wij hier niet willen openbaar maken, inderdaad is, en ook is, dat het niet van eenen

Hoofd-Officier zijn. Van den aanvang toch tot het einde komen de berispingen in vóór, die men van een kundig, edelmoedig, en zijnen Vorst eerbiedigend Hoofd-Officier niet mag verwachten; van denzelfden wij niet eens spreken. (Door eene gunst te favoriseren, b.v. De man schijnt het *Stansch* nog tot versterking van het *Hollandsch* noodig te hebben.) Wij zullen ons slechts met de zaken ophouden, en willen dan gaarne gelooven, dat de briefschrijver de zaak niet kan doorgronden. Dit toont hij al dadelijk, door het opsommen van vier vragen, welke hij te beantwoording voorstelt, doch zelf niet beantwoordt. Eene beantwoording toch mag het niet genoemd worden, wanneer hij — op de vraag: of dan alle de bevorderde officieren lieden zijn van de eerste en voornaamste families des Rijks? — zich tot deze platte taal verlaagt: *iets, hangt echter zelfs de Haagsche uitroeper zou kunnen tegenwerpen.* Wij zeggen alleen van de, bij herhaling, gegeven verzekering, dat de gedachte bevordering zulk eenen slechten indruk bij de armee maakt, kennelijk eene onwaarheid is; want naamlijks heeft dezelve drie weken geleden plaats gehad, en eenigezins kan dus onze briefschrijver op den 22sten Mei berigt van dezen slechten indruk hebben. Hij treedt op voor de *Belge*, van den *Belge*, voor de Natie. — Op een gering aantal hebben, volgens hem, alle de Officiers bij het wapen der Infanterie de zelfde onkosten als die der Grenadiers en Jagers moeten maken. Een ieder kan over deze opgaaft oordeelen, wanneer hij nagaat, dat de Officiers bij deze laatste korpsen zich alles geheel nieuw hebben moeten aanschaffen. De monteringsrok der Infanterie is, met het veranderen van den kraag en de opalagen, en het plaatsen eenak witte bias op de panden veranderd geweest. De Grenadiers en Jagers daarentegen moesten geheel nieuwe monteringen hebben, waarbij de orden niet verder van dienst waren. Daarbij zijn die korpsen bestemd, om, op den duur, de bezetting der beide residentien uit te maken, en men mag in waarheid zeggen, dat een ieder eer zijne verwondering betuigt, dat aan die korpsen geene grotere geldelijke voordeelen zijn toegestaan, en dat ze met hunne overige wapenbroeders gelijk staan, die niet toegelaten zijn tot de uitgaven, welke, voor een officier in de residentie, van den eer van zijnen stand, dus ook die der armee en van de koninklijke kaptaladen slechts eenigzins ophouden, onvermijdelijk zijn. Alleen afgunst kan de zaak in een ander daglicht stellen. Veelert men van een oud Hoofd-Officier der Infanterie hebben mogen verwachten, dat hij, als de voorstander van zijn wapen zou de zijn opgetreden met het oogmerk, dat, onder het bestuur van 's Koning tweeden, de waarde, welke het wapen der Infanterie wezenlijk heeft, en die nu toe is geschied. Van het oogenblik af, dat prins *Reyer* het bestuur der zaken van oorlog op zich nam, was zijn streven onvermijdelijk daarheen gericht, om gezegd wapen tot dezelfde hoogte van wetenschappelijke kennis op te voeren, als dat der Artillerie, hetwelk, in den volstrekten zin, dat van Zijne Koninklijke Hoogheid is. Daarvan zijn de bewijzen in menigte voorhanden. Ook het oprigten van korpsen grenadiers strekt tot een voorbeeld, dat de Vorst het wapen der Infanterie meer en meer wil versterken, want niemand, die de zaak met eenig oordeel in het oog heeft, kan niet dat juist die korpsen, voor de overige korpsen der armee, de gelegenheid openen tot eenige verbetering, al naar mate men zich aan de handhaving daarvan waagt. Nergens is het wapen der Infanterie uitgesloten. Wat aan den eenen heden te beurt viel, kan morgen het deel van een anderen worden. De Grenadiers en Jagers vertegenwoordigen, om zoo te spreken, hun wapen in de koninklijke hofplaats. De onderscheiding, die aan hen betoond wordt, wordt aan de geheele Infanterie betoond, en dat de Infanterie, Grenadiers en Jagers slechts een geheel vormen blijkt daaruit, dat het Instructie-Batillon, hoewel verschillend bij het corps Grenadiers te zamen komt, en dat de *Bijenkorf* de Infanterie wordt bevoordeling, en dat, zoowel een batalion van het corps Grenadiers, als de overige Batalions, door het zelve door eenen Hoofd-Officier van de Grenadiers wordt gecommandeerd. Maar genoeg hiervan, onze Oud Hoofd-Officier heeft welgedaan, zijn brief in den zoogenaamden *Bijenkorf* te plaatsen. Men weet vooral, dat men daarin geen oordeel, maar alleen zoeken moet, waarvan deze brief een slecht voorbeeld is; daar zij allezins geschikt is, om, volgens de wijze der Unionisten, onder den dekmantel van het algemeen belang, twist en tweedragt te zaaien.

Het is bekend, dat zich aanvankelijk een aanzienlijke partij in België niet kracht tegen de grondwet heeft verzet. In de laatste tijden echter gaf deze partij den zwaai van zich geheel naar de

genwaardigen vorm van ons Staatsgebouw te zullen schikken; ja zelfs geen ander doel te hebben, dan zich de volle en vrije uitoefening der grondwettelijke regten en instellingen te willen verzekeren. Men dan intusschen heeft de een of ander partijgaager zich bloot gegeven. Het ligt nog versch in het geheugen, hoe zekere graaf, in den *Courrier de la Meuse*, een kaartje liet kijken wegens de noodzakelijkheid, dat de verleggenwoordiging op eenen anderen grondslag wierd geregeld. In een geheim kabinetstukje van den generaal *Burthels*, schroomde deze, thans gebannen publicist niet, om de grondwet *una loi nulle* te noemen. Zie hier weder een nieuw staaltje, hoe sommigen, en waren het slechts sommigen, over onze staats-regeling denken. Het *Antwerpsch Nieuwsblad*, het is waar, behoort niet onder de gezagvoerders der partij; maar de geest, die het bestuurt, is niet twijfelachtig. Het vindt zijne lezers onder de mindere standen der maatschappij, en op deze zoekt men te werken. Hoe belangrijk het is, de pogingen van een *Courrier de la Meuse* en van eenen *Catholique* na te gaan, men moet daarom de woelingen van minder bekende, maar niet minder vuilardige dagbladen geenszins verzuimen op te merken. Deze herieden den akker van het volk, den akker van de verleggenwoordiging, moet rijpen! — We hebben de spalling van het volgende stukje behouden: alleen hebben wij ons veroorloofd enkele plaatsen meer in het oog te doen vallen.

Eijlaes! men ziet het, ons lot hangt bijna geheel van de heeren ministers af, en dit zal het geval zijn, zoo lang de grondwet niet die verbeteringen zal hebben ondergaan, welke zij zoo zeer noodig heeft. Het groot gebrek van onze grondwet is, dat zij aan het volk te weinig invloed op den keus zijner vertegenwoordigers toestaat, en te veel, om zoo te zeggen, vreemd aan het volk en aan de algemeene belangen konnen blijven, en geene konnen zijn, om plaatselijke of andere belangen voor te staan, waar de ministers altoos een behendig gebruik weten te maken. Een tweede gebrek is, dat de grondwet zich met geringe zaken bezig houdt, en daer en tegen geringe vandenwerpen op eene uitvaldoende en voortdurende wijze heest. Duidelijk is het, dat het gouvernement zich reeds bij de vestiging van dit koninkrijk zeer sterk heeft willen masken; die kracht heeft het misschien nog niet gehad in de eerste jaren van ons bestaan, en zou het nog mogelijk kunnen hebben; wij twijfelen egten aan de voortdurende bestaenbaarheid van een stelsel van begroocheling, zoo als de grondwet, gelijk zij nu is, oordelt. Onder een constitutioneel gouvernement behoort er eenen publieken geest te zijn, die het goed aantoent en met volharding eijst, die de ministers bestruift maakt en aanklaeft, die de ministers wel handelen, en alzoo de verantwoordelijkheid van de koninklijke excellentien doet gelden. Het is niet mogelijk, dat de koninklijke excellentien onder de tegenwoordige grondwet kunnen worden vormen of volkomen ontwikkelen, en thans, dat het nieuw ontwerp van wet tegen de drukpers in de 2. kamer der staaten-generaal is aangenomen, zullen de dagbladen, op eigene kosten met gevaer schermende, misschien te zwak worden, om den publieken geest te ondersteunen en denzelfden het leven te geven.

Antwerpsch Nieuwsblad, Dond. 27 Mei 1830, N°. 63.

A. L. L. E. R. I.

De *Generaal des Pays-Bas* deelde, een paar dagen geleden, de *Chambre des Représentans* mede, welke in het proces van *CLAES* en *DE WILDE* betrokken waren. Onder deze bevonden zich twee brieven: een van de heer *DE WILDE* aan de *Chambre*, en een van de heer *DE WILDE* aan de *Chambre*. Van deze laatste zoudt men zeggen, dat het een handteekening aan ontbraken; doch dat men (als in het gerechtshof), buiten weten van den beschuldigen *CLAES* (een recht onschuldige naam!) op dat stuk geschreven had: *brief van den Heer de Brouckere*, en als wilde hij het laten voorkomen, dat deze toekening aan den beschuldigen, onbaatzuchtigen volksvertegenwoordiger strijdig met de waarheid was. — Och loof! in den *Courrier* van den 27. Mei 1830, heeft Mr. de *B.* zelf verklaard, dat hij in waarheid schrijver van die twee brieven is. Het *Parquet* van Brussel heeft dan ook niet het minste misgetuigd.

LET OP! HET NIEUWE WETENSCHAAP.

POLITIEK EERLIJKTEN.

FRAGMENTEN VAN HET DAGBOEK EENES LEVENDENS.

(Schiedgegeven.)

Verhaal van den Hogen priester. (zie N°. 44.)

Brussel den

Waarheid der ijdelheden, alles is ijdelheid! zeide S.

aan, wien zijne tijdgenooten, als ook de nakomelingschap, den wijzen Koning noemden, niettegenstaande Z. Maj. onderscheidende d. . . . str. . . . beging. — Doch de hemel beware mij, dat ik eene dusdanige gevestigde reputatie zou aantasten; — ik wilde slechts hiermede zeggen, dat, zoo zijne Allerjoodsche Majesteit nu nog leefde, hij dan zich zeker zoudt verhengen, van toenmaals reeds, in eene eenvoudige spreuk, zoo veel waarheid gezegd te hebben. — Ja! hij zoudt misschien, in zijne hooge wijsheid, het woord *vervaardheid* hebben verboden, om zijne wereldkundige spreuk op sommige personen en zaken meer toepasselijk te maken. Doch, om op *ijdelheid* terug te komen, zoo konde ik, bij mijne intrade in de herberg te *Tongeren*, alwaar wij van paarden verwisselden, mij hiervan niet geheel vrijspreken. De zinspelng van mijnen reisgenoot had dit *Saomo's* artikeltje bij mij opgewekt, zoo dat ik, op dat oogenblik, een zeker voorkomen moet gehad hebben, hetwelk echter bij het herdenken aan schielijk verdween.

Er werd ons geen tijd gelaten, om de stad *Tongeren* te bezichtigen; — alleenlijk konde ik mij overtuigen, dat dezelve nog bestond, waaraan misschien vele lezers van het *Verdichtboek van kunsten en wetenschappen* van *Muzwijn* getwijfeld hebben. — Eene stad, die in de geschiedenis van de hertogen van *Bourgondië* nog al eens genoemd wordt, kon uit dit werk ook zonder stoornis gemist worden, en bij de duizend en één artikeltjes een plaatsje vinden, die hierin vergeten zijn, om zoo doende stof voor een half dozijn *supplement*-banden over te houden.

Naar het uiterlijke, bij het doorrijden, te oordeelen, scheen het mij toe, dat *Tongeren* in de welvaart deelt, welke men in de Zuidelijke provincien overal opmerkt. Andere bijzonderheden betreffende deze stad konde ik niet opzambelen; dan dat zij eene bron bezit, welke de *Tongeraars* voorgeven, dezelve te zijn, waarover *PUNTS* spreekt, hetwelk de bewoners van *Chaudfontaine* echter tegenspreken, en, zoo ik geloof, met eenig recht. Deze geschiedkundige herinnering bragt mij eene tweede te binnen en wel uit de tijden van *KARL DEN STOUTEN*, welke zeer ten voordeele van het karakter van deszelfs bewoners spreekt: namelijk, dat *Hoe van Tongeren* dikwerf den deugzamen *Lodewijk van Bourbon*, bisschop van Luik, in hunne muren omdreef, wanneer hij, door zijne ondraagbare onderdanen, als het ware geprotestant werd, zijn paleis te ontvlugten, ten einde zich elders tegen lijfgevaar te verzekeren. De *BARANTE* zegt, in zijne *Histoire des ducs de Bourgogne*, van dezen prins: " Il n'y avait pas de prince plus doux, plus patient, plus évêque plus indulgent et plus charitable que Louis de Bourbon, évêque de Liège; si les gens sages lui reprochaient quelque reproche, c'était d'encourager le peuple à se révolter par sa trop grande bonté. Jamais il n'avait eu un moment de repos, toujours nouveaux murmures, séditions nouvelles contre lui, etc." (5) *Hoe van Tongeren* wisten dus toenmaals eenen deugzamen vorst op prijs te stellen, terwijl *Luik*

Wanneer het mogelijk ware, den sluier, die de toekomst voor ons verbergt, te kunnen oplichten; wanneer wij ons twee eeuwen verder konden verplaatsen, ten einde de gevolgens van de hervorming nageslacht omtrent de geschiedenis der regering van *Luik* te leeren kennen, dan zoudt wij mogelijk een indrukking in grooter omvang wedervinden, misschien zelfs, doch, daar dwaal ik wederom in de toekomst en heb mij niet tegenwoordige nog zoo veel af te handelen, dan ik kan doen, mij daarbij te houden.

Om gezelschap te maken met een persoon vermeerderd, dat eenige tijt, waardoor er niet weinig *calorique latent*, in *calorique libre et rayonnant* overging. Ongelukkiger wijze had ik eenen zwart-rok naast mij gekregen, die, volgens de natuurwetten, veel *warmtestof* opslarpende, daarentegen ook veel *amaneerde*, zoo dat mijn persoonlijke tot geleider moest dienen, om het evenwigt tusschen ons beiden en de overige reizigers te herstellen.

Naanwelijks hadden wij de muren van *Tongeren* achter ons, of mijn *Jayer* begon andere dan koesterende stralen van licht af te knippen. Het *Genève* aan de graaf en *Genève* wisten op het *Genève*. De *Genève*, naar zijn uiterlijk, te oordeelen, was een *Genève*, en over deze *belangrijke zaak* die niet algemeen *Genève* te redeneren en te denken, die geruimen tijd lang *Genève* uit gewoonte, alleen het *Genève* de voordeelen ont-

(6) Daar was geen zachtzinniger, geen goedlijker, geen liefdadiger vorst dan *Louis van Bourbon*, bisschop van Luik; zoo al geringdige lieden hem eenig verwt deden, bestond zulks daarin, dat hij het volk, door zyne al te groote goedertierenheid, tot oproer aanmoedigde. Naait hadde hij eenigzins rust; altes hien *Genève*, nieuwe opstand tegen *Genève*.

ledende, die de strikte navolging van dit verdrag aan ons rijk en vooral ook aan de noordelijke roomsche geloofsgenooten zoude aanbrengen. — Mijne geringe historie-kennis moet mij hier in den steek gelaten hebben; want het was mij op dat oogenblik, en nu nog, onmogelijk, om mij een dusdanig gesloten concordaat, met welke mogendheid ook, te binnen te brengen (behalve dat van 1801 tusschen Prus VII en Frankrijk), waarbij niet de voordeelen alleen en uitsluitend aan den kant van Rome bleven; de toekomst zal dus leeren of het thans geslotene hiervan eene uitzondering zal maken. Ik waagde het, met eenige schroomvalligheid, mijn gevoelen hieromtrent uit te brengen; doch naauwelijks had ik hiermede begonnen, of een stroom van argumenten à la SASSER VAN IJSSER deed mij inzien, dat het hier beter ware, te zwijgen ten einde *geene..... voor de..... te werpen*. Uit dé gesprekken van de overige reizigers kwam het mij echter voor, dat het verlichtste gedeelte onzer zuidelijke landgenooten zich met de *grondwet*, ook zonder dit *romeinsch verdrag*, zeer goed zouden vergenoegd hebben; doch dit deed evenwel af als ziede men *tait toi Scapin*; want de menigvuldigheid der te hard door zijne woorden schenen nu slaapwekkend te worden, daar bijna het geheele gezelschap binnen weinige minuten insliep; vóór dat ook mijne oogen aan dit dwangvermogen gehoorzaamden, merkt ik nog op, dat alleen *Azor*, onafgebroken aandachtig, den redenaar aanhoorde tot dat ik eindelijk, met het *bien vous fesse* in de gedachten, insluimerde.

Verslag van de Commissie uit de Hoofd-directie van het Instituut voor Doofstommen te Groningen, ter zake het aldaar opgerigte monument, ter eere van wijlen des Instituuts Stichter HENRI DANIEL GUYOT. Met de, bij deszelfs inwijding, uitgesproken dichtregelen van den Hoogleeraar Mr. B. H. LULOFS. Te Groningen, bij J. OOMKENS 1829. 31 bladz. m. 8; de prijs is f0,60

Dit welgeschreven verslag bevat eene opgave der omstandigheden welke de stichting van het monument ter eere van Guyot zijn voorafgegaan, een verhaal der stichting zelve en eene beschrijving van het gedenkteeken met de voornaamste bijzonderheden der inwijding; voorts nog eene Extract-Rekening en verantwoording van de tot heden toe belast met de oprigting van het monument, en eene verzameling der dichtregelen, door Prof. LuloFS, bij het plegtig inwijden van gemeld gedenkteeken, uitgesproken.

Wij hebben een en ander met de meeste belangstelling gelezen, en vanden ieder, die de nagedachtenis des waardigen Guyots huldt, zich dit goedkoop boekken aan te schaffen. — Verre boven den gewonen verslagstijl van commissien verheven, en toch eenvoudig, maakt het den lezer met omstandigheden bekend, die hem, als Nederlander, in meer dan een opzigt, welkom moeten zijn; terwijl hij, die niet in staat mogt wezen, Groningen te bezoeken, uit deze schets een zeer duidelijk denkbeeld van het monument bekomen kan, dat ter eere van eenen grooten landgenoot aldaar is opgericht. Eene figuur, in houtsnede, op den omslag, ofschoon niet van hooge kunstwaarde, draagt echter niet weinig tot de algemeene duidelijkheid der beschrijving mede.

De dichtregelen zijn onzen LuloFS waardig. Mogen zij, bij de lezing, den indruk maken, die 's dichters welspreekende woorden alhier en uitgezocht gehoor hervoorbragt; ieder Nederlander zal zich in de volgende regels als deze:

Om menig eerezucht gewaand te hebben,
Doen hier den glans des marmeren liden,
Bezoedelen dit oergesteent!! —
't Is vrije wil en keus, die deze spits deed stichten,
't Is Burgerdankbaarheid, die haar den oorsprong gaf,
Zoo spaar heur stormgeblaas en 's Hemels bliksemschichten,
Zoo breef de vuist des tijds haar in geene eeuwen af!

aan de Redactie der Dreesche Courant

Rotterdam, den 10 Mei.

Wat nu toe is uw geacht blad de eenigste Hollandsche Courant, die in uitsluiting een rubriek aan *letterkundige berichten* heeft toegewijd. Eene zoodanige onderneming, is, naar mijn gevoelen, zeer belangrijk voor den boekhandel, als voor het lezend publiek. Eenderheid, wanneer de boekbeoordeelingen zonder partijdigheid met kennis van zaken geschreyen zijn. Hierdoor zal het dan niet meer gefabriceerd worden, dat uwe lezers, aangespoord door de lezing van een gunstig verslag van een of ander werk, hunne penningen aan den boekhandelaar in de lade storten, en hiervoor papier, geschreeven woorden en redeneringen ten huize nemen; terwijl zij, in het tegenovergesteld geval, door een ongunstig verslag afgeschrikt, hunne specie wysselijk in den zak houden. — Ik zegge *wijssewijze*, omdat ik eenige dagen geleden, zeer onverschuldig, het mijne aan den boekhandelaar Tivoor, te Kammer, geleverd heb voor een *pruittje in folio*. — zegge voor eene *Sartre'sche tabel* van het Koninkrijk der Nederlanden! Niet gewoon zijnde, letterkundige of wetenschappelijke voortbrengselen voor het publiek te beoordeelen, was mijn voorne-

men alleen, om UEd's aandacht op dit *kunstgewrocht (?) van menschelijk vernuft* te vestigen, ten einde, door middel van uwe betrekkingen, toch eens uit te vorschen, wie dit *fransjeus boek* geschreyen heeft. — Ik voor mij wenschte gaarne des schryvers naam te kennen, om daardoor eene reden te hebben, om den uitgever eenigzins te kunnen verschoonen. De door u zoo dikwerf aangehaalde Jonkh. de Bouha zelf zoude (hieraan twyfel ik ten minste niet), bij het lezen van dit stuk, uitroepen: *« c'est abominable! »* Men zal mij misschien antwoorden: *« que ce n'est pas jurer gros. »* — Hetgeen ik zoude moeten bekennen; doch heb dit alleen slechts aangehaald, om te staven, dat de onwetendste in het vak van *statistiek*, ons rijk betreffende, zou moeten zeggen: dat de *onderhavige*, alleen als *kast-papier* van 24 vellen het boek, tegen 30 centes, eenig nut zou kunnen stichten.

Uwe bestendige Lezer,
M. A. D.....

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA,

van den 8 Junij 1850.

Het Nederl. Mude Tarwe.	..	7, 10
Het dito dito Rogge.	..	5, 10
Het dito dito Boekweit.	..	5, 10
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	..	0, 25
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	..	0, 20
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	..	0, 25
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	..	0, 20
Een dito pond Boekweit-Meel.	..	0, 19
Een dito pond Boter.	..	0, 60

ADVERTENTIEN

Door verandering van Affaire,

UIT DE HAND TE KOOP.

Een zachte sterke en nieuw doortimmerde HEIJENGE en ERVE, bestaande in DRIE schoone ruime BENEDEN en TWE E BOVENKAMERS en OVERLOOP, KEUKEN, ruime PORHUIS, geschikt voor een WINKEL, HOPSTADLING en LODSJE, PLAATS, eene POMPE, water en REGENWATER, DROOGE KAMER, hand- en wateraan het *Gasthuys Binde*, tegen over de *Wagemakersmarkt*, No. 310, vrij van Renten of Gynsen, is te koop. De WAGEMAKERS AFFAIRE zedert langzamen met goed succes is uitgeoefend; de Koopers kunnen, des begeerden, de helft der Kooppeningen tegen 5 procent Interest spaars daarsamenstellen.

Nader opheldering bij den Eigenaar Inwoner.

J. A. VERMEULEN,
Wegw. Rotterdam.

* * De ondergeteekende heeft uit Parijs, heden zijn ontvangen: PENDULES van de eerste kwaliteit naar de meesten smaak, en voorzien is van een *schoon Assortiment* GOUDEN EN ZILVEREN HORLOGIEN.
Breda, den 5 Junij 1850.

J. J. VAN ANTWERPEN.

* * Dankbaar voor het gunstige oordeel en de bereijde bereijking, welke mijne aankondiging van de werken van Nederlandsch Volksdichter *J. J. van Antwerpen* allerwegen ontmoet, waarvan mijne werken, die wijzen uit alle delen der dichterlijke taal, en die dezen aan mijn oordeel toegevoegd zijn, dat deze werken, die mijne werken op de markt brengen, met de meeste aandacht zal worden gelezen, en zal de moeite van een gedeelte van mijn werk, het *HOUWELIJK*, in den loop van Julij aanstaande worden verzonden.

De gewichtige verandering van *steendruk in gravure*, gevoegd bij den gestrengen winter, hebben deze verandering onvermijdelijk gemaakt.

Dan, daar alle onze eerste kupaandas met het *Prinzen* der vignetten en platen bezig zijn, en de *Prinzen* onthoudt plaats hebben en de *Prinzen* zoo veel meer, als dit bij een zoo belangrijk en nuttig werk, dat het in de eerste plaats moet worden behandeld, om de *Prinzen* door de handelingen van toetsingen te maken in briefven, door de *Prinzen* nagelaten, en andere belangrijke bijdragen op hem betrekkelijk, in de gelegenheid te stellen, om de uitgave zoo compleet mogelijk te leveren. Houdelings *Prinzen* de heeren Boekhandelaars uitgenoodigd, om mij, in de eerste dezer maand, onder couvert van de heeren *Prinzen* V A N A R U M, te Amsterdam, de naam van de *Prinzen* hunner Intekenaars op de *Prinzen* te worden, die zelve nog bij de eerste aflevering kunnen worden. Brussel, 1. Junij 1850.

H. E. S. J. M. P. E. N.

N. B. Het laatste verzoek was gedaan, om het Tijdschrift *Prinzen*, in den loop van de maand, verzonden zal worden.